

УДК 351.74:[378:81'276.6:34]:811.161.2

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.12591917>

В.М. ПИВОВАРОВ,

завідувач кафедри культурології Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого, кандидат філологічних наук, доцент,

м. Харків, Україна; e-mail: v.pyvovarov@ukr.net;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1815-584x>

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

V.M. PYVOVAROV,

Head, Department of Cultural Studies, Yaroslav Mudryi National Law University,

Ph.D., Associate Professor, Kharkiv, Ukraine; e-mail: v.pyvovarov@ukr.net;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1815-584x>

FORMATION OF SPEAKING COMPETENCE IN LAW ENFORCEMENT ACTIVITIES OF HIGHER EDUCATION ACQUIRES

АНОТАЦІЇ (ABSTRACTS), КЛЮЧОВІ СЛОВА (KEYWORDS)

Постановка проблеми. Розв'язання проблеми підвищення рівня мовленнєвої підготовки правоохоронців спрямовано на формування загального рівня розвитку свідомості, самосвідомості, когнітивних процесів, визначення достатнього ступеня опанування професійних знань для застосування їх на практиці. Відповідно до вимог Закону України "Про вищу освіту" компетентності схарактеризовані як динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, які визначають здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на конкретному етапі здобуття вищої освіти, засвоєння норм сучасної державної мови, правильного їх застосування в усному та писемному мовленні. **Метою** статті є визначення основних вимог до формування мовленнєвої компетентності у здобувачів вищої освіти з правоохоронної діяльності відповідно до законодавства України та проведення контентного аналізу використання мови професійного спрямування у правоохоронній сфері за інформацією на сайтах правоохоронних органів. Використані **методи:** аналізу, який дозволив з'ясувати вимоги законодавства України, Національної рамки кваліфікацій стандартів вищої освіти до запровадження компетентнісного підходу, встановити за річним звітом Уповноваженого із захисту державної мови акценти щодо правоохоронної діяльності, контент аналізу текстів на вебресурсах правоохоронних органів, який уможливив визначення рівня застосування спеціальної термінологічної складової, якості лексичної, граматичної, синтаксичної частин мовленнєвої компетентності авторів контенту. **Результати:** встановлено, що рівень застосування спеціальної термінології в контенті вебресурсів правоохоронних органів є нижчої 10 %, що вимагає посилення насиченості текстів професійним контентом, який формується відповідно до рівня мовленнєвої компетентності, усі дописи на сайтах відповідають загальним вимогам книжного стилю з дотриманням нормативності вживання лексичних, граматичних і синтаксичних норм. **Висновки.** Мовленнєва компетентність – це здатність особи на практиці правильно використовувати лексичні, граматичні, синтаксичні норми української мови. Вона як умова саморозвитку особистості передбачає вправність послуговуватися засобами мови, дотримуватися норм сучасної української літературної мови; мати навички та вміння швидкого, автоматичного, доречного вживання засобів мови, зокрема, у документальній діяльності правоохоронця; здатність розуміти та висловлювати зміст, вміння стилістично правильно користуватися всіма засобами мови.

Ключові слова: українська мова; мовленнєва компетентність; правоохоронна діяльність; здобувач вищої освіти

***

Problem statement. Solving the problem of increasing the level of speech training of law enforcement officers is aimed at forming the general level of development of his consciousness, self-awareness, cognitive processes, determining a sufficient degree of mastery of professional knowledge for applying it in practice. In accordance with the requirements of the Law of Ukraine "On Higher Education", competences are defined as a dynamic combination of knowledge, abilities and practical skills, ways of thinking, professional, worldview and civic qualities. They also include moral and ethical values. These competencies determine a person's ability to successfully carry out professional and further educational activities and are

the result of training at a specific stage of obtaining higher education, mastering the norms of the modern state language, their correct application in oral and written communication. **Purpose** of the article is to determine the main requirements for the formation of speech competence in law enforcement graduates in accordance with the legislation of Ukraine and to conduct a content analysis of the use of the language of professional direction in the law enforcement field according to information on the websites of law enforcement agencies. **Methods:** an analysis that made it possible to clarify the requirements of the legislation of Ukraine, the National Framework of Qualifications of Higher Education Standards before the introduction of the competency-based approach, to establish, based on the annual report of the Commissioner for the Protection of the State Language, the emphasis on law enforcement activities, the content of text analysis on the web resources of law enforcement agencies, which made it possible to determine the level of application of a special terminological component, the quality of the lexical, grammatical, syntactic parts of the speech competence of the content authors. **Results:** it was established that the level of use of special terminology in the content of web resources of law enforcement agencies is lower than 10%, which requires increasing the saturation of texts with professional content, which is formed in accordance with the level of speech competence, all posts on the sites meet the general requirements of the book style in compliance with the norms of use lexical, grammatical and syntactic norms. **Conclusions.** Speech competence is a person's ability to correctly use the lexical, grammatical, and stylistic norms of the Ukrainian language in practice. As a condition for the self-development of an individual, it involves the ability to use the means of language, to adhere to the norms of modern literary language; have the skills and ability to quickly, automatically, and appropriately use the means of language, in particular, in the documentary activity of a law enforcement officer; the ability to understand and express the content, the ability to use all means of speech stylistically correctly.

Keywords: *Ukrainian language; speech competence; law enforcement activity; higher education applicant*

Постановка проблеми

Проблема недостатнього рівня мовленнєвої підготовки правоохоронців обумовлюється низьким рівнем початкової мовленнєвої компетентності особи під час вступу до закладів вищої освіти, незважаючи на складання тестів НМТ, які є тільки частиною формування базового рівня загальних компетентностей, що потрібні майбутнім випускникам зі спеціальності "Правоохоронна діяльність". Фахівець із правоохоронної діяльності повинен мати такий рівень мовленнєвої компетентності, який би визначав загальний рівень розвитку його свідомості, самосвідомості, когнітивних процесів, а також забезпечував достатній рівень в опануванні професійних знань для застосування їх на практиці [1].

Відповідно до вимог Закону України "Про вищу освіту" компетентності визначені як динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, які визначають здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність [2], і є результатом навчання на конкретному етапі здобуття вищої освіти, засвоєння норм сучасної української літературної мови, правильного їх застосування в усному та писемному мовленні. В Україні затверджено Національну рамку кваліфікації, яка відповідає європейським вимогам і є системним і структурованим за компетентностями описом восьми кваліфікаційних рівнів, запровадження

якої спрямоване на введення стандартів і принципів забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців; забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудова відносин; сприяння національному та міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні [3]. У процесі розробки навчальних програм важливо виконувати вимоги до формування компетентностей того рівня, який здобувають у закладі вищої освіти.

Мовленнєва компетентність є частиною вимог Національної рамки кваліфікацій щодо комунікацій, наприклад, на бакалаврському рівні – це спілкування з професійних питань усно та письмово, отже, під час навчання курсанти мають досягнути необхідних умінь у використанні засобів державної мови в усному чи письмовому мовленні. Для правоохоронної діяльності надзвичайно важливо вміти спілкуватися з різними стейкхолдерами, чітко і обґрунтовано формулювати думки та ухвалювати правові рішення.

Під час здійснення правоохоронної діяльності має бути сформована професійна комунікативна компетентність, яка передбачає за Національною рамкою кваліфікацій донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації ухвалених рішень, а також збір, інтерпретацію та застосування даних, що повною мірою формує загальну компетентність фахівця.

Мовленнєва компетентність безпосередньо пов'язана з володінням державною мовою, осо-

бливо в тій її частині, яка є мовою професійного спілкування та полягає в знаннях спеціальної термінології й особливих назв відповідної професійної сфери правоохоронної діяльності, вільному застосуванні широкого переліку лексичних засобів з фаху, дотримуванні граматичних, лексичних, стилістичних та інших мовних норм професійного спілкування.

Слід зазначити, що науковці звертаються у дослідженнях до умов запровадження та вдосконалення комунікативної компетентності правоохоронців, у формування базису якої входить мовна підготовка. Так, Р. Добржинськіє та С. Римкуте (Dobržinskienė and Rimkutė, 2020) провели спеціальне дослідження шляхом опитування поліцейських у Литві та Словаччині щодо значення мовної (лінгвістичної) компетентності як основи комунікативної компетентності. Поліцейські обох країн визнали, що рівень володіння та правильне використання мови впливають на формування їхнього професійного іміджу [4].

Н. Шаповаленко звертає увагу на важливість вербальної та невербальної комунікації, міжособистісних відносин у правоохоронній системі, використання сучасних вебтехнологій комунікації, які сприяють покращенню взаємодії з громадською та забезпечують ефективний обмін інформацією [5]. О.А. Лисенко вважає, що в забезпеченні комунікативної компетентності мовна компетентність фахівців-юристів є показником їхніх професійних знань, ціннісних орієнтацій та загальної мовної культури, необхідних для якісної юридичної діяльності та професійної конкурентоспроможності [6]. Ґрунтовним дослідженням упровадження компетентнісного підходу до підготовки правників з огляду здійсненого порівняльного аналізу є розвідка Н. Стратулат й І. Галдецької, в якій здійснено саме комплексний аналіз мовленнєво-професійних компетентностей правника в законодавчо-правовому аспекті, де визначено взаємозалежність і взаємообумовленість понять "компетентність", "мовна компетентність", "мовленнєва компетентність", "комунікативна компетентність", що спрямовано на формування чітких уявлень про їх відмінності, зокрема, щодо контексту цієї статті з погляду мовленнєвої компетентності як уміння застосувати набуті знання про мову (мовну компетентність) у мовленнєвій практиці правоохоронця [7]. У дослідженні Н. Шаповаленко відзначено, що завдяки правильному й точному мовленню юристи підвищують та зміцнюють престиж юридичної професії, саме точність висловлювання досягається не лише на лексико-семантичному

рівні, а й тісно пов'язана з граматичним (особливо синтаксичним) рівнем, побудовою речення так, щоб воно було зрозумілим без напруження думки, особливо особам, які не володіють юридичною термінологією [8]. Із визначеного автором встановлено, що інші науковці більше зосереджені на оцінці зовнішньої складової щодо використання і сприйняття мови й комунікативній складовій правоохоронної діяльності, відзначалися деякі елементи з погляду важливості лексики, семантики, граматики, зокрема у веб-ресурсах.

Тому *метою* статті є визначення основних вимог до формування мовленнєвої компетентності у здобувачів вищої освіти з правоохоронної діяльності відповідно до законодавства України та проведення контентного аналізу використання мови професійного спрямування у правоохоронній сфері за інформацією на сайтах правоохоронних органів. Наукова *новизна* роботи полягає в подальшому розвитку підходів до гуманізації освіти, зокрема, у контексті ролі мовленнєвої компетентності в процесі формування комунікативної компетентності правоохоронців. Уперше проведено емпіричний аналіз випадково обраних текстів із публічних інформаційних платформ правоохоронних органів для оцінки рівня використання термінологічної лексики, що дозволило визначити її сучасну межу у 10 %. Також здійснено узагальнення й аналіз застосування лексичних, синтаксичних та граматичних норм мови, з наведенням конкретних прикладів. *Завданням* статті є оцінка використання мовних засобів у контенті інформаційної сфери правоохоронних органів; з'ясування впливу гуманізації освіти на мовленнєву компетентність у підготовці фахівців правоохоронної діяльності; визначення шляхів розвитку мовленнєвої компетентності фахівців правоохоронної діяльності.

Оцінка використання мовних засобів у контенті інформаційної сфери правоохоронних органів

З урахуванням визначення ознак мовленнєвої компетентності проведено аналіз коротких текстів із сайтів правоохоронних органів Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції України у двох напрямках: 1) оцінка рівня застосування спеціальної термінології і назв, її частотність (табл.1); 2) оцінка рівня дотримання мовних норм (лексичних, граматичних, синтаксичних) (табл.2).

Таблиця 1 – Оцінка використання мови професійного спрямування у правоохоронній сфері за інформацією на сайтах правоохоронних органів

Застосування в оприлюднених текстах сайту	Спеціальна термінологія	
	Кількість спеціальних термінів на 100 слів	Приклад застосування
Головний сервісний центр МВС		
Повідом про корупцію (електронна форма) https://hsc.gov.ua/index/publicna-informatsiya/antikoruptsiya/povidom-pro-koruptsiyu/	15/180 = 0,083 (8,3 %)	Мвс, правоохоронні органи, заявник, Закон, запобігання корупції, Ідентифікувати, Сервісні послуги
Шахраї продають підроблені посвідчення водія від імені працівників сервісних центрів МВС https://hsc.gov.ua/2024/08/09/shahrayi-prodayut-pidrobleri-posvidchennya-vodiya-vid-imeni-pratsivnikiv-servisnih-tsentriv-mvs/ 09.08.2024	15/155 = 0,097 (9,7%)	Шахрайство, сервісні центри МВС, месенджери, Telegram, Viber, службовий бейдж, айдентик та кольори сервісних центрів МВС, фейк, сервісний центр ГСЦ МВС, вчинення злочину, регіонального сервісного центру ГСЦ МВС
Національна поліція України		
Поліцейський офіцер громади https://www.npu.gov.ua/diyalnist/reforma-policiyi/policejskij-oficer-gromadi	17/283 = 0,06 (6 %)	Поліцейський офіцер громади, Національна поліція, територіальна громада, Поліцейський офіцер громади, вчинення правопорушення, аналітичне мислення, Критичне мислення, НПУ, Правоохоронна діяльність, Екіпування.
Серед викликів, які маємо сьогодні, є формування безпечного освітнього середовища й безпека дітей https://mvs.gov.ua/news/sered-viklikiv-ia-ki-majemo-syogodni-je-formuvannia-bezpecnogo-osvitnyogo-seredovishha-i-bezpeka-ditei-katerina-pavlicenko 10.08.2024	21/260 = 0,081 (8,1 %)	Служба освітньої безпеки, булінг, кібербезпека, боєприпаси, МВС, поліцейський, офіцер територіальні громади, вихователь, заклад середньої освіти

Джерело: складено автором

Як видно з табл.1, рівень застосування спеціальної термінології в контенті вебресурсів правоохоронних органів є нижчим 10 %. Бажаємо звернути увагу на посилення насиченості текстів професійним контентом, який формується відповідно до рівня мовленнєвої компетентності.

Як видно з табл.1, 2, використано лексику професійного спрямування, юридичні терміни та загальноновживану лексику. Варто зауважити, що всі дописи на сайтах відповідають загальним вимогам книжного стилю з дотриманням нормативності вживання лексичних, граматичних і синтаксичних норм. Текстам повідомлення при-

таманна логічність викладу, переконливість, простота й доступність, що надає інформації більшої переконливості та зрозумілості. Проте, можна засвідчити різні рівні мовленнєвої компетентності авторів наданої інформації. Так, наприклад, нормативність уживання морфологічних (граматичних) норм у всіх текстах на знаходиться досить високому рівні. Використані віддієслівні іменники, відносні прикметники, особові, відносні, означальні займенники, числівники, дієслова минулого часу дійсного способу, прості прийменники з дотриманням нормативності є свідченням високої мовленнєвої компетентності дописувачів.

Таблиця 2 – Оцінка рівня дотримання мовних норм за інформацією на сайтах правоохоронних органів

Застосування в оприлюднених текстах сайту	Приклад для узагальнення застосування мовних норм		
	Лексичних	Граматичних	Синтаксичних
Головний сервісний центр МВС			
Повідом про корупцію (електронна форма) https://hsc.gov.ua/index/publicna-informatsiya/antikoruptionsiya/povidom-pro-koruptionsiyu/	Використано загальноновживану, книжну, іншомовну, професійну лексику, юридичні терміни, абрєвіатури.	Вжито віддієслівні іменники, відносні прикметники, безособові форми дієслів на -но, -то, з постфіксом -ся, інфінітиви; відносні займенники в ролі сполучних слів, числівники, прості прийменники, дієприкметникові звороти.	Застосовано прямий порядок слів, домінують складнопідрядні речення з підрядними означальними, з однорідними членами речення, з відокремленими означеннями.
Мобільні сервісні центри МВС надали понад 5 тисяч адміністративних послуг з початку року https://hsc.gov.ua/2024/08/09/mobilni-servisni-tsentri-mvs-nadali-ponad-5-tisyach-administrativnih-poslug-z-pochatku-roku/ 09.08.2024	У тексті наявні номенклатурні назви, абрєвіатури, слова іншомовного походження, загальноновживана лексика, номенклатурні назви.	Використано віддієслівні іменники, відносні прикметники, особові, відносні, означальні займенники, числівники, дієслова минулого часу дійсного способу, прислівники прості прийменники.	Вжито вставні та узагальнювані слова, переважають прості речення, наявні складні безсполучникові та сполучникові речення.
Шахраї продають підроблені посвідчення водія від імені працівників сервісних центрів МВС https://hsc.gov.ua/2024/08/09/shahrayi-prodayut-pidrobleni-posvidchennya-vodiya-vid-imeni-pratsivnikiv-servisnih-tsentriv-mvs/ 09.08.2024	Використано лексику професійну, загальноновживану, термінологічну, абрєвіатури, номенклатурні назви.	Вжито відносні прикметники, віддієслівні іменники, дієприкметники, кількісні та порядкові числівники.	Наявні речення з відокремленими означеннями, складнопідрядні речення з підрядним мети, речення з однорідними членами речення.
Національна поліція України			
Поліцейський офіцер громади https://www.npu.gov.ua/diyalnist/reforma-policiyi/policejskij-oficer-gromadi	Використано номенклатурні назви, термінологічна лексика та загальноновживана.	Вжито прості прийменники, сполучники сурядності й підрядності, проста форма дієслів майбутнього часу, займенники Числівники.	Використано складнопідрядні речення з підрядним означальним, речення зі вставленими конструкціями, питальні речення.
Серед викликів, які маємо сьогодні, є формування безпечного освітнього середовища й безпека дітей https://mvs.gov.ua/news/sered-viklikiv-iaki-majemo-syogodni-je-formuvannia-bezpecnogo-osvitnyogo-seredovishha-i-bezpeka-ditei-katerina-pavlicenko 10.08.2024	Використано номенклатурні назви, іншомовну, професійну та розмовну лексику.	Вжито віддієслівні іменники, відносні прикметники, інфінітивні форми дієслів, дієприкметники, числівники.	Використано прості й складносурядні та складнопідрядні речення з підрядними означальними, вставні слова, дієприкметникові звороти

Джерело: складено автором

Компетентність на лексичному рівні також не викликає серйозних заперечень. Автори текстів широко послуговуються фаховою лексикою, юридичними термінами, дотримано іменний характер викладу, що надає йому абстрактності, більшої узагальненості, певним чином номіналізує текст. Також наявні номенклатурні назви, аббревіатури. Однак не всі вжиті лексеми відповідають нормам української мови, що свідчить про потребу бути більш уважними у виборі того чи іншого слова.

Синтаксичний рівень передбачає компетентність у виборі правильної синтаксичної конструкції, правила побудови речення, тексту. В обрахунок випадковим чином для аналізу текстах вживаються і прості, і складні за структурою речення, що дає змогу чітко передати значний за обсягом матеріал. Проте наявна неоднаковість у вживанні простих і складних речень: так, у текстах МВС переважають складні речення, а в текстах Національної поліції – прості речення. Видається більш доречним у писемному тексті надавати перевагу складним реченням, оскільки підрядне речення по суті конкретизує основну думку, підтверджує взаємозв'язок між явищами та потребу деталізувати обставини.

Попри всю відносну бездоганність текстів усе-таки як рекомендації є потреба звернути увагу на лексичну компетентність, зокрема в правильності вибору слова відповідного до його лексичного значення, упроваджувати в практику нову редакцію Українського правопису.

У текстах наявні деякі порушення пунктуаційних і орфографічних норм, але це не було об'єктом лінгвістичного аналізу.

Вплив гуманізації освіти на мовленнєву компетентність у підготовці фахівців правоохоронної діяльності

На нові потреби суспільства має бути орієнтована система вищої освіти в рамках загальної парадигми сучасної освітньої програми України на її випереджувачий розвиток [9]. Наявність воєнного стану є значним викликом для розвитку освіти, але в період активного реформування демократичного суспільства актуальним залишається і навіть посилюється завдання з гуманізації вищої освіти [10], зокрема підготовки фахівців з правоохоронної діяльності, їх мовної компетентності, яка передбачає системні знання державної мови, її норм, правил та логіки функціонування в різних сферах суспільної і правоохоронної діяльності, також комунікативної компетентності як системи умінь і навичок

ефективного застосування знання мови в різних ситуаціях спілкування [3].

У системі вищої освіти і кваліфікацій постійно відбувається вдосконалення вимог, які базуються на запровадженні компетентнісного підходу. Вища освіта правоохоронної системи покликана забезпечити підготовку фахівців, які вільно застосовують будь-які новітні досягнення своєї галузі з високим рівнем мовленнєвої компетентності, демонструють широкі знання державних стандартів мови. Перетворення, які відбулись 2020 року в системі вимог до кваліфікації за Національною рамкою кваліфікацій, відображають міжнародні рекомендації і створюють підґрунтя до гармонізації з європейськими підходами. Науковці НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрНУ [11] подали особливості запровадження компетентнісного підходу до професійного розвитку працівників у системі освітніх інновацій. У дослідженні визначено базові принципи реформування системи вищої освіти із застосуванням компетентнісного підходу відповідно до основних положень Національної рамки кваліфікацій у контексті нових принципів законодавства України про вищу освіту [2].

Вирішальною та неодмінною умовою для належного виконання професійних обов'язків фахівцями правоохоронних органів є не лише знання, додержання і контроль загальних норм законодавства, але і правил української мови, вільне володіння державною мовою, демонстрація високого рівня мовленнєвої компетентності в документальній справі. Національною рамкою кваліфікацій передбачено вимоги до відповідальності й автономної діяльності, що характерно для правоохоронців, що має бути визначено в результатах навчання, які описані в чотирьох категоріях-дескрипторах: знання, уміння (навички), комунікація, відповідальність і автономія.

Знання на 6 рівні Національної рамки кваліфікацій щодо підготовки в бакалавраті мають бути концептуальні наукові та практичні, досягається критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері правоохоронної діяльності. Щодо умінь та навичок їх перелік не є широким, він стосується поглиблених і когнітивних та практичних умінь та навичок, майстерності та інноваційності на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих завдань і практичних проблем у сфері професійної правоохоронної діяльності. У контексті формування комунікативної компетентності нормативно вима-

гається донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду, що ґрунтується на високому рівні мовленнєвої компетентності.

Базові вимоги щодо визначення ролі мовленнєвої компетентності в підготовці правоохоронців закладено у Стандарті вищої освіти України зі спеціальності 262 "Правоохоронна діяльність" першого (бакалаврського) рівня [12], де визначено загальну компетентність як здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово (ЗКЗ). Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти сформульований у термінах результатів навчання (РН5) і передбачає розроблення текстів, документів з питань професійної діяльності, вільне спілкування українською та іноземною мовами.

Якщо вимогу до мовної компетентності сприймати узагальнено стосовно поняття інтегрованої відзнаки особистості, то структура цієї компетентності формується безпосередньо через мовні, а також мовленнєві та комунікативні компетентності.

Гуманізація освіти відбувається через процес створення умов для самореалізації особистості майбутнього правоохоронця, де визначено також місце необхідності набуття мовленнєвої компетентності [13]. Саме знання правописних, лексичних, граматичних норм української мови є певним підґрунтям для вдосконалення мовленнєвої компетентності, гарантією самореалізації фахівця під час виконання функцій у правоохоронній діяльності.

Розвиток мовленнєвої компетентності фахівців правоохоронної діяльності

Воєнний стан і військові виклики вплинули на процеси, пов'язані з посиленням гарантування безпеки та розширенням завдань у правоохоронній діяльності, що потребує вдосконалення мовної підготовки. Зміни стосуються формування як правової культури, так і підвищення мовленнєвої компетентності, набуття якої спрямовані навчальні програми у закладах вищої освіти.

Нова редакція Українського правопису кодифікує українську мову в соціолінгвістичному контексті [14]. Фахівці у правоохоронній діяльності мають продемонструвати свої знання і навички щодо лінгвістичних змін на підтвердження мовленнєвої компетентності. Викладачі філологічних дисциплін звертають увагу здобувачів вищої освіти на зміни, що зафіксовані в новому Українському правописі, зокрема, це стосується

звука [j], який на письмі передається відповідно до вимови іншомовного слова буквою й, а у звукосполученнях [je], [ji], [ju], [ja] буквами є, ї, ю, я: *буєр, ін'єкція, конвеєр, плеєр, проєкт, проєкція, суб'єкт, траєкторія, феєрверк* тощо.

Також слід звернути увагу на правопис складних іменників з першою частиною напів-, полу-: *напівавтомат, напівімла, напівкуц, напівправа, напівфабрикат* тощо, але невідмінюваний числівник пів зі значенням "половина" з наступним іменником – загальною або власною назвою у формі родового відмінка однини пишемо окремо: *пів аркуша, пів відра, пів години, пів літра, пів міста, пів острова, пів яблука, пів ями, пів ящика, пів Європи, пів Києва*.

Зміни в Українському правописі також передбачають реалізацію принципів гуманізації вищої освіти, її демократизації і автономізації, переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості, посилення формування мовленнєвої компетентності.

У сучасних умовах змін теоретичної і практичної підготовки фахівців для правоохоронної діяльності спостерігається підвищення пріоритетності спрямування навчального процесу на формування високого рівня мовленнєвої компетентності, тому що загроза українській мові є загрозою національній безпеці [15].

З огляду на сучасні виклики, потрібні механізми вдосконалення розвитку мовленнєвої компетентності на всіх рівнях вищої освіти.

Загалом, наприклад, фахівці з права позитивно сприймають вимоги Національної рамки кваліфікацій та освітнього законодавства [16]. Удосконалення мовленнєвої компетентності в системі правоохоронної освіти посідає чільне місце, що враховано в оновлених стандартах вищої освіти, задовольняє універсальну потребу досконалого володіння державною мовою фахівцями з правоохоронної діяльності.

За результатами соціологічного опитування, яке проводилося соціологічною службою Центру Разумкова з 23 до 31 травня 2023 року в рамках проєкту Програми MATRA, що фінансується Посольством Королівства Нідерландів в Україні [17], встановлено рівень ставлення до української мови як атрибуту незалежної Української держави. Рівень тих, хто пишається цим атрибутом, зріс від 31,8 % у серпні 2011 року до 74,4 % у травні 2023 року. Щодо рідної мови: 2006 року українську мову вважали рідною 52 % опитаних, а в травні 2023 – 77,8 %, що є суттєвим зростанням. Це все свідчить про позитивні фактори для підвищення мовленнєвої компете-

тності кожного громадянина України.

Важливим для аналізу є Річний звіт Уповноваженого із захисту державної мови "Про стан дотримання Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" у 2023 році [18], в якому відзначені певні особливості застосування української державної мови, пов'язані з правоохоронною діяльністю.

У Звіті звернута особлива увага (висновок Конституційного Суду України) на опанування державної мови національними меншинами, що дає їм можливість не бути лінгвально самообмеженими щодо роботи в правоохоронних органах. Наводиться приклад перевірки протягом 2023 року Секретаріатом Уповноваженого питання функціонування державної мови в місцях компактного проживання національних меншин на території України, зокрема, Болградського району Одеської області, в якому перевірялась, зокрема, діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, правоохоронна сфера (відділи поліції). Особливо відзначено, за інформацією начальника одного з районних відділів поліції ГУНП в Одеській області, що рівень володіння державною мовою є недостатнім, особливо серед працівників старшого віку, на що спрямовані щотижневі курси вивчення державної мови для співробітників [18].

Нагадується, що за порушення вимог Закону щодо застосування державної мови під час засідань, заходів, зустрічей і робочого спілкування, в актах, діловодстві та документообігу в органах правопорядку, розвідувальних органах, державних органах спеціального призначення з правоохоронними функціями, на державному кордоні України та ін. передбачено накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або попередження, якщо порушення вчинено вперше. Це свідчить про нагальну необхідність підвищення мовленнєвої компетентності для уникнення застосування заходів впливу. Також 2023 року з ініціативи Уповноваженого відбулась низка зустрічей з представниками Національної поліції України, де, зокрема, обговорювалося питання щодо посилення контролю за дотриманням вимог мовного законодавства, які, наприклад, стосуються публічного використання музичного продукту держави-агресора. Обставини, викладені у скаргах, розглядаються правоохоронними органами, за результатами чого вживаються заходи у межах їх компетенції [18]. Отже, високий рівень мовленнєвої компетентності прискорює процеси розгляду дотичних пи-

тань мовного напрямку в правоохоронній діяльності. Питання змін українського правопису та інших реформ у вищій освіті посилює рівень відповідальності як на працівників освіти, так і тих фахівців, яких вони навчають. Формування мовленнєвої компетентності відповідно до кваліфікаційних вимог є одним із пріоритетних завдань під час підготовки фахівців з правоохоронної діяльності.

В умовах військових викликів і широкого застосування дистанційних форм навчання, наприклад, у процесі викладання навчальної дисципліни "Українська мова професійного спрямування" постає завдання сформувати в курсантів (здобувачів вищої освіти) розуміння місця державної української мови у професійній діяльності, сприйняття державної мови як національної цінності та важливої ознаки національної ідентичності, як інструмента об'єднання українського суспільства, особливо під час військової агресії, як засобу зміцнення державної єдності та збереження територіальної цілісності України, незалежної держави [19].

Для вдосконалення викладання онлайн української мови у сфері правоохоронної діяльності науковці пропонують використовувати інноваційні підходи, зокрема квест-технології, які, на їхню думку, у сучасній освітній діяльності формують самостійну пізнавальну діяльність майбутніх фахівців, спрямовану на формування, зокрема, і мовленнєвої компетентності [20]. Робота в малих групах сприяє швидкому засвоєнню певних правил української мови через квест-технології. Вважається, що в курсантів зростає мотивація до навчання та формування саме комунікативної складової мовленнєвої компетентності.

Висновки

Мовленнєва компетентність – це здатність особи на практиці правильно використовувати лексичні, граматичні, стилістичні норми української мови. Вона як умова саморозвитку особистості передбачає вправність у використанні засобів мови, дотриманні норм сучасної літературної мови; мати навички та вміння швидкого, автоматичного, доречного вживання засобів мови, зокрема, у документальній діяльності правоохоронця; здатність розуміти та висловлювати зміст, вміння стилістично правильно користуватися всіма засобами мови.

Мовленнєва компетентність є вагомою складовою успішної підготовки здобувачів вищої освіти з правоохоронної діяльності та сприяє

підвищенню загальної ефективності професійної діяльності в умовах сучасного суспільства.

Конфлікт інтересів

Автор заявляє про відсутність потенціального конфлікту інтересів. Стаття пройшла незалежне рецензування відповідно до правил журналу. Не виявлено ніяких конфліктів інтересів, що могли би вплинути на об'єктивність результатів

дослідження, що описані в науковій статті.

Вираз вдячності

Дослідження виконано в рамках монографічного дослідження. Автор висловлює щирі слова вдячності кафедрі права національної безпеки та правової роботи Військово-юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пивоваров В. М. Мовленнєва компетентність як умова саморозвитку особистості. *Проблеми саморозвитку особистості в сучасному українському соціумі*: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 21 берез. 2019 р.). Харків, 2019. С. 113–117. <https://dSPACE.nlu.edu.ua/handle/123456789/16929>
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (зі змінами). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-n#Text>
4. Dobržinskienė, R., Rimkutė, S. The aspects of linguistic competence among police officers in Lithuania and Slovakia. *Visuomenės saugumas ir viešojo tvarka= Public security of public order: scientific articles: mokslinių straipsnių rinkinys*. Kaunas: Mykolo Romerio universitetas. Viešojo saugumo akademija, 2020 [t.] 24. P. 420-436. <http://doi.org/10.13165/PSPO-20-24-27>
5. Шаповаленко Н. Актуальні питання розвитку комунікації в професійній діяльності правоохоронців. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Вип. 28. Т. 2. С. 58-62. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.28.2.10>
6. Лисенко О. А. Компетентнісний підхід до формування культури мовлення студентів юридичних спеціальностей. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія": Серія "Філологія"*. 2023. Вип. 19(87). С. 103–106. [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2023-19\(87\)-103-106](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2023-19(87)-103-106)
7. Стратулат Н., Галдецька І. Мовленнєво-професійна компетентність правника: сучасні стандарти та запити суспільства. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35. Т. 5. С.140-148. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-5-21>
8. Шаповаленко Н. Правильність і точність як комунікативна ознака мовлення юриста. *Мова і право: лінгвістичний аспект розуміння, тлумачення та застосування права*: Матеріали міжвузівського круглого столу (09 листоп. 2023 р.). Одеса: ОДУВС, 2023. С. 45-47. <https://dSPACE.oduvs.edu.ua/handle/123456789/6301>
9. Похило І. Д. Гуманізація освіти як основа розвитку сучасної освіти України. <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/pohilo.php> (дата звернення: 24.01.2021).
10. Пивоваров В. М. Гуманізація освіти та мовна компетентність у підготовці фахівців-юристів *Актуальні правові та гуманітарно-економічні проблеми в період реформування демократичного суспільства*: зб. тез IX Всеукр. наук.-практ. конф. (5–6 лют. 2021 р.). Кропивницький, 2021. С. 141–144. <https://dSPACE.nlu.edu.ua/handle/123456789/19033>
11. Внукова Н. М. Компетентнісний підхід до професійного розвитку працівників в системі освітніх інновацій *Економіко-правові проблеми розвитку та сприяння господарській діяльності в сучасних умовах*: зб. наук. пр. за матеріалами II Круглого столу (м. Харків, 17 травня 2019 р.). Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2019. С. 172–178. https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2019/17.05.19/17_05_2019-172-178.pdf
12. Про внесення змін до стандарту вищої освіти зі спеціальності 262 "Правоохоронна діяльність" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ від 28.05.2024 № 769. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-vita/zatverdzeni%20standarty/2024/28.05.2024/262-Pravookhor.Diyaln-bak.769.V%20C3%ADd.28.05.24.pdf>
13. Пивоваров В. М. Зміни мовленнєвої компетентності фахівців з права *Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір*: матеріали IV Всеукр. інтернет-конф. (м. Умань, 6 квітня 2022 р.). Умань: Видавець "Сочінський М. М.", 2022. С. 55–59. https://dSPACE.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/15218/1/Factory_rozvytku_leksychnogo_zapasu_ame_rykanskiego_variantu_angliiskoi_movy.pdf#page=55

14. Український Правопис: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 437 спільним рішенням Президії НАН України (протокол № 22/10 від 24 жовтня 2018 р.) і Колегії Міністерства освіти і науки України (протокол № 10/4-13 від 24 жовтня 2018 р.). Затверджено Українською національною комісією з питань правопису (протокол № 5 від 22 жовтня 2018 р.).
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>
15. Про застосування державної мови: Лист МОН України від 03.08.2022 №1/8841-22.
https://nmv.zsmu.edu.ua/upload/mova/List_mon_mova.pdf
16. Пивоваров В. М. Компетентнісні комунікаційні вимоги Національної рамки кваліфікацій та мовленнєве регулювання за Законом України "Про вищу освіту". *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологічна"*. 2015. Вип. 52. С. 225–228.
17. Ефективність реалізації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: соціологічні індикатори (травень 2023 р.): Разумков центр, 2023.
<https://razumkov.org.ua/napiamky/sotsiologichni-doslidzhennia/efektyvnist-realizatsii-derzhavnoi-polityky-u-sferi-utverzhennia-ukrainskoi-natsionalnoi-ta-gromadianskoi-identychnosti-sotsiologichni-indykatory-traven-2023r>
18. Річний звіт "Про стан дотримання Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" у 2023 році: Уповноважений із захисту державної мови. 318 с. <https://mova-ombudsman.gov.ua/storage/app/sites/14/Звіт%202023/РІЧНИЙ%20ЗІТ%202023.pdf>
19. Пивоваров В. М. Особливості дистанційного викладання навчальної дисципліни "українська мова професійного спрямування" курсантам. *Проблеми впровадження дистанційного навчання в освітньому процесі вищих військових навчальних закладів та можливі шляхи їх вирішення*: збірник матеріалів VI-ї міжнародної наук.-практ. конф. Київ: Національний університет оборони України, Інститут Джефферсона (США) за підтримки Міністерства оборони Королівства Норвегія, 2023. С. 92–97. https://adlconf.nuou.org.ua/storage/history/d30e4d587170_a0d8b031c2aa97c68a4c.pdf
20. Єльнікова Н. Використання квест-технологій при вивченні української мови професійного спрямування курсантами-правоохоронцями. *Застосування інноваційних технологій та методів навчання при викладанні фундаментальних та мовних дисциплін у вишах*: тези доп. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Харків, 16 берез. 2023 р.) / МОЗ України, Нац. фармац. ун-т. Харків, 2023. С. 19–23. <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/18460>

REFERENCES

1. Pyvovarov, V. M. (2019) Movlennieva kompetentnist yak umova samorozvytku osobystosti [Speech competence as a condition for self-development of the individual]. In: *Problemy samorozvytku osobystosti v suchasnomu ukrainskomu sotsiumi*: materialy vseukr. nauk.-prakt. konf. (21 berez. 2019 r.). Kharkiv (s. 113–117) (in Ukr.).
2. *Pro vyshchu osvitu* [On higher education]. Zakon Ukrainy (01.07.2014 No. 1556-7).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (in Ukr.).
3. *Pro zatverdzhennia Natsionalnoi ramky kvalifikatsii* [On the approval of the National Framework of Qualifications]: Postanova KМУ (23.11. 2011 No. 1341). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-n#Text> (in Ukr.).
4. Dobržinskienė, R., Rimkutė, S. The aspects of linguistic competence among police officers in Lithuania and Slovakia. *Visuomenės saugumas ir viešojo tvarka= Public security of public order: scientific articles: mokslinių straipsnių rinkinys*. Kaunas: Mykolo Romerio universitetas. Viešojo saugumo akademija, 2020 [t.] 24. P. 420-436. <http://doi.org/10.13165/PSPO-20-24-27>
5. Shapovalenko, N. (2023). Aktualni pytannia rozvytku komunikatsii v profesiinii diialnosti pravookhorontsiv [Current issues of communication development in the professional activity of law enforcement officers]. *Zakarpatski filolohichni studii. Transcarpathian Philological Studies*, 28(2), 58-62.
<https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.28.2.10> (in Ukr.).
6. Lysenko, O. A. (2023). Kompetentnisnyi pidkhid do formuvannia kultury movlennia studentiv yurydychnykh spetsialnostei [A competent approach to the formation of speech culture of law students]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia": Seriia "Filolohiia"*, 19(87), 103–106.
[https://doi.org/10.25264/2519-2558-2023-19\(87\)-103-106](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2023-19(87)-103-106) (in Ukr.).
7. Stratulat, N., & Haldetska, I. (2021). Movlennievo-profesiina kompetentnist pravnyka: suchasni standarty ta zapyty suspilstva [Speech and professional competence of a lawyer: modern standards and demands of society]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 35(5), 140-148. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-5-21> (in Ukr.).
8. Shapovalenko, N. (2023). Pravylnist i tochnist yak komunikatyvna oznaka movlennia yurysta [Correctness

- and accuracy as a communicative feature of a lawyer's speech]. In: *Mova i pravo: linhvistychnyi aspekt rozuminnia, tlumachennia ta zastosuvannia prava: materialy mizhvuzivskoho kruhloho stolu* (09 lystopada 2023 r.). Odesa: ODUVS (s. 45-47). <https://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/6301> (in Ukr.).
9. Pokhylo, I. D. (2008). *Humanizatsiia osvity yak osnova rozvytku suchasnoi osvity Ukrainy* [Humanization of education as a basis for the development of modern education in Ukraine]. <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/pohilo.php> (in Ukr.).
  10. Pyvovarov, V. M. (2021). Humanizatsiia osvity ta movna kompetentnist u pidhotovtsi fakhivtsiv-yurystiv [Humanization of education and language competence in the preparation of legal specialists]. In: *Aktualni pravovi ta humanitarno-ekonomichni problemy v period reformuvannia demokratychnoho suspilstva: zb. tez 9 Vseukr. nauk.-prakt. konf. (5–6 liut. 2021 r.)*. Kropyvnytskyi (s. 141–144). <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/19033> (in Ukr.).
  11. Vnukova, N. M. (2019) Kompetentnistnyi pidkhid do profesiinoho rozvytku pratsivnykiv v systemi osvity-nikh innovatsii [Competency approach to the professional development of employees in the system of educational innovations]. In: *Ekonomiko-pravovi problemy rozvytku ta spriannia hospodarskii diialnosti v suchasnykh umovakh: zb. nauk. pr. za materialamy 2 Kruhloho stolu* (Kharkiv, 17 travnia 2019 r.). Kharkiv: NDI PZIR NAPrN Ukrainy (s. 172–178). https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2019/17.05.19/17_05_2019-172-178.pdf (in Ukr.).
  12. Pro vnesennia zmin do standartu vyshchoi osvity zi snetsialnosti 262 "Pravookhoronna diialnist" dlia pershoro (bakalavrskoro) rivnia vyshchoi osvity [On making changes to the standard of higher education with speciality 262 "Law enforcement activities" for the first (bachelor) level of higher education]. Nakaz (28.05.2024 No. 769). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishchavita/zatverdzeni%20standarty/2024/28.05.2024/262-Pravookhor.Diyaln-bak.769.V%C3%ADd.28.05.24.pdf> (in Ukr.).
  13. Pyvovarov, V. M. (2022). Zminy movlennievoi kompetentnosti fakhivtsiv z prava [Changes in the speech competence of law specialists]. In: *Problemy linhvistyky y metodyky vykladannia mov u konteksti vkhodzhennia Ukrainy v Yevropeyskyi prostir: materialy IV Vseukrainskoi internet-konferentsii* (m. Uman, 06 kvitnia 2022 r.). Uman: Vydavets "Sochynskyi M. M." (s. 55-59). https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/15218/1/Factory_rozvytku_leksychnogo_zapasu_ame_rykanskiego_variantu_angliiskoi_movy.pdf#page=55 (in Ukr.).
  14. *Ukrainskyi Pravopys* [Ukrainian Legislation]. Postanova KMU (vid 22 travnia 2019 r. No. 437) spilnym rishenniam Prezydii NAN Ukrainy (protokol No. 22/10 vid 24 zhovtnia 2018 r.) i Kolehii Ministerstva osvity i nauky Ukrainy (protokol No. 10/4-13 vid 24 zhovtnia 2018 r.) Zatverdzheno Ukrainskoiu natsionalnoiu komisiieiu z pytan pravopysu (protokol No. 5 vid 22 zhovtnia 2018 r.). <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf> (in Ukr.).
  15. *Pro zastosuvannia derzhavnoi movy* [On the use of the state language]. Lyst MON Ukrainy (03.08.2022 No. 1/8841-22). https://nmv.zsmu.edu.ua/upload/mova/List_mon_mova.pdf (in Ukr.).
  16. Pyvovarov, V. M. (2015) Kompetentnistni komunikatsiini vymohy Natsionalnoi ramky kvalifikatsii ta movlennieve rehuliuвання za Zakonom Ukrainy "Pro vyshchu osvitu" [Competency communication requirements of the National Framework of Qualifications and speech regulation under the Law of Ukraine "On Higher Education"]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriya "Filolohichna"*, (52), 225–228 (in Ukr.).
  17. *Efektivnist realizatsii derzhavnoi polityky u sferi utverdzhennia ukrainskoi natsionalnoi ta hromadianskoi identychnosti: sotsiologichni indykatory (traven 2023 r.)* [The effectiveness of the implementation of state policy in the sphere of the establishment of Ukrainian national and civil identity: sociological indicators (May 2023)]. Razumkov tsentr, 2023. <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/efektivnist-realizatsii-derzhavnoi-polityky-u-sferi-utverdzhennia-ukrainskoi-natsionalnoi-ta-gromadianskoi-identychnosti-sotsiologichni-indykatory-traven-2023r> (in Ukr.).
  18. *Richnyi zvit "Pro stan dotrymannia Zakonu Ukrainy "Pro zabezpechennia funktsionuvannia ukrainskoi movy yak derzhavnoi" u 2023 rotsi* [Annual report "On the state of compliance with the Law of Ukraine "On ensuring the functioning of the Ukrainian language as a state language" in 2023]. Upovnovazheniy iz zakhystu derzhavnoi movy. <https://mova-ombudsman.gov.ua/storage/app/sites/14/3vit%202023/PICHNII%20BIT%202023.pdf> (in Ukr.).
  19. Pyvovarov, V. M. (2023) Osoblyvosti dystantsiinoho vykladannia navchalnoi dystsypliny "ukrainska mova profesiinoho spriamuvannia" kursantam [Peculiarities of remote teaching of the educational discipline "Ukrainian language of professional direction" to cadets]. In: *Problemy vprovadzhennia dystantsiinoho navchannia v osvitnomu protsesi vyshchyykh viiskovykh navchalnykh zakladiv ta mozhyvi shliakhy yikh vyrishennia: zbirnyk materialiv 7 mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Kyiv: Natsionalnyi uni-

versytet obrony Ukrainy, Instytut Dzheffersona (SShA) za pidtrymky Ministerstva obrony Korolivstva Norvehiia (s. 92-97). <https://adlconf.nuou.org.ua/storage/history/d30e4d587170a0d8b031c2aa97c68a4c.pdf> (in Ukr.).

20. Yelnikova, N. (2023) Vykorystannia kvest-tekhnologii pry vyvchenni ukraïnskoi movy profesiinoho spriamuvannia kursantamy-pravookhorontsiamy [The use of quest-technologies in the study of the Ukrainian language of professional direction by law enforcement cadets]. In: *Zastosuvannia innovatsiinykh tekhnologii ta metodiv navchannia pry vykladanni fundamentalnykh ta movnykh dystsyplin u vyshakh: tezy dop. Vseukr. nauk.-prakt. internet-konf. (m. Kharkiv, 16 berez. 2023 r.) / MOZ Ukrainy, Nats. farmats. un-t. Kharkiv (s. 19-23)*. <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/18460> (in Ukr.).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТТЮ (ARTICLE INFO)

Published in:

Форум права: 80 pp. 44–55 (3).

Related identifiers:

10.5281/zenodo.12591917

http://forumprava.pp.ua/files/044-055-2024-3-FP-Pyvovarov_7.pdf
http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2024_3_7.pdf
License (for files):
[Creative Commons Attribution 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)
Received: 10.08.2024

Accepted: 26.08.2024

Published: 27.08.2024

Available online: 27.08.2024

Cite as:

Пивоваров, В. М. (2024). Формування мовленнєвої компетентності у здобувачів вищої освіти з правоохоронної діяльності. *Форум Права*, 80(3), 44–55. <http://doi.org/10.5281/zenodo.12591917>

Pyvovarov, V. M. (2024). Formuvannya movlennyevoyi kompetentnosti u zdobuvachiv vyshchoyi osvity z pravookhoronnoyi diyalnosti [Formation of Speaking Competence in Law Enforcement Activities of Higher Education Acquires]. *Forum Prava*, 80(3), 44–55. <http://doi.org/10.5281/zenodo.12591917>